

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyílt tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Hát még mi kellene?

Lapunk 36. számában „Leányiskolánk fejlesztése” czímen vezércikkünk, úgy látszik, nem találkozott általános helyesléssel. Abból gondoljuk, hogy lapunk kaszinói példányában az említett cikk végére e szavakat írta valaki: „Hát még mi kellene?” Nem tudjuk, ki tette e megjegyzést, nem is vagyunk rá kíváncsiak; de más részről nem szabad ignorálnunk, nem lehet kicsinyelnünk még az ilyen formában kifejezett ellenveleményt sem; a szóban forgó cikk eszméjét pedig olyan fontosnak tartjuk, hogy általános meggyőződés tárgyává tenni szeretnők. Szívesebben vesszük vala mindenesetre, ha valaki ellenveleményét indokokkal kísérve, szóban vagy írásban megfelelő helyen kifejti; akkor vele talán alaposabban foglalkozhatnánk. Így kenytelenek vagyunk meglegedni azzal, hogy igyekszünk kitalálni az ellenmondás argumentumait.

Ha szabad feltehnünk, hogy egyáltalán gondolt valamit a megjegyzés írója; vagy az jutott eszébe, hogy a zsurnalisztát sokszor, tehát a leányiskola fejlesztéséről írt cikkben is a képzelete, nyugtalan és elégedetlen temperamentuma vezeti; hogy a képzelete személyes játékat mutogatta azon a helyen, ahonnan pedig szeretnők Enyed mindennemű intézményeinek dícséretét olvasni; saját nyugtalan és tenni-vágyó lelkületét akarja szuggérálni a jelennel minden tekintetben elégedett, tehát nyugalmas életre sovárgó közönségünknek; vagy talán valamely titokban táplált személyes érdekét kívánja szolgálni és szolgáltatni egy-egy városi intézmény alapítását és fejlesztését czélzó akcióiban. Tehát vagy ilyesmire gondolt, vagy talán arra, hogy a szóban levő intézetben épület, felszerelés és nevelés annyira tökéletes, hogy fejlesztéséről és tökéletesítéséről még a múlt és jelen összes érdemeinek elismerése mellett sem, még a legteljesebb jóakarattal sem lehet szólni. A fejlesztésre való minden szándék és törekvés ennél fogva merőben fölösleges, még úgy is, ha ez Enyed városának és így közönségének semmi költségebe sem kerül. Ha jól sejtjük, ilyenformán gondolkozhatott.

Ha arról van szó, hogy mi kellene minékünk egyénileg, vagyis mit óhajtunk néha-néha magunkban a magunk számára, akkor meg lehet érezteni a képzelet

merészen csapongó szárnyait; akkor felelősség nélkül, tréfásan vagy komolyan gondolhatunk nagyot, merészet, sőt vakmerőt is. Nem tartozunk számot adni róla senkinek; nem kell indokolni senki más, csak magunk előtt; ha nem akarjuk, nem kell latolgatni a kivihetőség mérlegén. Mindenkinek szabad a maga szárnyain magasba emelkedni, röpködni és . . . leesni. Ha valakinek nyugtalan, mindig új tevékenységet kereső lelke van: ott van a rendes foglalkozása a gazdának a mező és erdő, az iparosnak a műhelye, a kereskedőnek az üzlete, a hivatalnoknak az írószoba, papnak és tanárnak a katedra s mindnyájának családja ügyei; ott mindig talál mindenkinek munkát, jó öntudatot, sikert és dicsőséget. Az egyéni érdek szolgálata pedig a jelen esetben annyira ki van zárva, hogy ilyesmire a megjegyzés semmi esetre sem vonatkozhatott. Különben a gyanúsítással szemben megnyugodhatnánk abban a tapasztalatunkban, hogy az egyéni érdek gondolata és vádja mindig onnan szokta a csuf fejet emelgetni, ahol egyéni érdek dominál és fertőztet meg minden egyéb gondolatot.

Egyéni gusztoz dolga, hogy kinek mi kellene? mi volna a vágyakozása? Egyik embernek elég világosságot ad a fagygyertya is; nem bánja a szemét a setétség, nem bánja az orrát a rossz szag; a „népszerű bölcsész” nyíltan hirdette csak a múlt évben is még a piszok kultuszát: hadat indított zsebkezdő, körömvágó, borbély, fürdő s minden olyan hely ellen, mely a piszok elfedésére való; egyik ember nem ütközik meg s nem elégedetlenkedik a durvaság, szenny és rendtelenség miatt: a másik a tisztaságot, jó izlést, rendet, világosságot, fényt kedveli, mert ezzel mutatjuk meg leginkább, hogy van bennünk bár egy darabka napsugár. Hát kérem, ilyen különbözők az egyéni gusztozok.

De mikor a zsurnaliszta cikket ír s azt a nyilvánosság elé bocsátja: akkor az egyéni gusztozusa másodrangú lesz. Az a kérdés, hogy mit és hogyan ír? s csak aztán következik az, hogy ki és miért? A nyilvánosság nagy hatalom. S nagyon jó volna, ha mindenki, mielőtt közügyekhez hozzá akar szólni, egy ideig az újságírásban szerezne kvalifikációt. Az írott szó olyan, mint az adott szó: kötelez; a kimondott vélemény s annak argumentumai felelősséget rónak a cikkíróra. S ha az

ember azt érzi, hogy amit leír, azért helyt állani, felelni is kell: akkor a személyisége lassan háttérbe szorul, s előtte áll a vita tárgya a maga összes körülményeivel; akkor az indulata, képzelete csapongását lecsillapítja előbb, s aztán még egyszer, nyugodtan bíráló szemmel is olvassa, amit netán papírra vetett. És ha ez a bíró elnéző volt is: ott van egy város intelligens közvéleménye, mely annál hidegebben és le-sújtóbban tud ítélni, minél jobban ismeri az igazí motívumot, s minél jobban tudja magát felszabadítani az egyéni impressziók tévedése alól. Nem, a mi lapunk vezércikkje nem arra való hely, hogy ott valaki a személyes aspirációit vagy képzelete szárnypróbálgatásait kultiválja. Cikkeink a közügyet szolgálták és szolgálták; s rögtön letesszük a tollat, mielőtt valaki alaposan ránk bizonyítja, hogy azt a higgadságot és körültekintést, melyet ez a hely tőlünk követel, nem tudtuk megőrizni. Egyéni óhajtatást ápolhatunk magunkban; tisztességes egyéni érdeket is szolgálhatunk a maga helyén: de itt közszükségletként csak akkor hangoztatunk valamit, mikor ez a szükséglet megvan az intelligens közvéleményben. S akkor sem elégszünk meg a hangoztatással, az óhajtatás kifejezésével: hanem mérlegeljük a kivitel lehetőségét, módjait és eszközeit is. Ez a közügynek zsurnaliszta-szolgálata: a város fejlődése érdekében olyan közóhajtnak hangot adni, melynek megvalósítására remény és valószínűség mutatkozik.

Nem fér ezen cikk keretébe, hogy újból s talán részletesebben is indokoljuk, hogy a lánynevelésben — a jelen és múlt érdemek teljes elismerése mellett — igenis van pótolni és fejleszteni való. Talán kínálkozik erre máskor is alkalom. Most csak azt kérem, hogy ne kicsinyeljék a zsurnaliszta bíráló és ellenőrző feladatát. Nem csak dícsérgetésre való a hírlapírás. A hivatását komolyan átérző hírlapíró — bocsánat, ha kissé nagyot találok mondani, de nincs időm más hasonlaton gondolkodni — olyanforma feladatot teljesít, mint amelyet Szokratesz saját szavai szerint teljesített. Ő ugyanis Athenae városát, ezt a nemes vért, de nagyságánál és hatalmánál fogva kissé kényelmes paripát folyton sarkantyuzta, hogy a természettől s idomítástól nyert erejét és gyorsaságát, ha szükség van rá, használja is. Mi is, apró méreteken bár, ilyenforma feladatot szeret-

TÁRCZA.

„Az ember tragédiája” eszméje.

— A remekmű május 11-iki előadása alkalmából. —

Írta: Rakodezay Pál.

„Faust” és „Az ember tragédiája” nem annyira hasonlók egymáshoz, mint inkább lényeges különbség van a kettő között. Madách kedvet és lelkesedést merített Goethe művéből, de nem másolta azt. Itt-ott kisebb dolgokat elfogadott. Pl. a „Tankréd” jelenetben Lucifer — Mefisztó, Hején — Mártha. De mindezeket ha elhagynók, új és eredeti maradna Madách műve.

Fauston kívül sok más irodalmi műhöz is találnak vonatkozást Madách remekében.

A népnek az uralomhoz való viszonyát nézve, én úgy találtam, hogy Madách ironikus felfogása Polybioséhoz áll közel. Polybios VI. könyvében hámulatosan, a legmodernebb formában, stílt és okoskodást tekintve, alapítja meg az uralom, elfajulásának formáit. Így fajlik el a királyság tiránisszá, az arisztokrácia oligarchiává, a demokrácia ochlokráciává (tömeguralom). Midőn így kimutatja, mely időben születik és fajul el egy-egy kormányforma, csodálatos módon megjósolja (Polybios Kr. e. a második században élt) Róma hanyatlását, egy Caesar, egy Napoleon természetzerű szükséges előállását az ochlokráciából.

A Danton-jelenetben például szembetűnő Jókai „Dózsa György”-ének az a mozzanata, amikor a paraszt Dózsa a gögős Csáky Lóra szerelméért eseng. Ugyan-csak Jókai egy másik műve: „Maulius Sinister” is hatott Madáchra, még pedig Carinus beszédével az orgiá-

ról. Sőt tovább megyünk. Lucifernek ez a következő bölcselkedése:

„Minden mi él, az egyenlő soká él,
A százasod fa, egy napos rovar
Eszmélt, örül, szeret és elbukik . . .” stb.

csaknem szó szerint van meg Schopenhauernek a faji életéről szóló okoskodásában. A mű hatalmas koncepcziója, hogy az emberi típus mint ismétlődik évezredek múlva, nem is hinné az ember, mily efemer értékű rémműre irányozza figyelmünket. Ez nem más, mint a „Márvány hölgyek” című szenzációs boulevard-dráma, mely Madách korában volt divatos. Ez az író is az ókorból indult ki, még pedig egy híres szobrász műterméből s az alakokat kétezer évvel később modernizálja. De ki vádolhatja mind ezért plágiummal Madáchot? Ő annyira benne élt nagy eszméiben, hogy minden kivülről létező nagyobb vagy kisebb alkotást örökösén az ember tragédiája eszméjével figyelt meg, mint ahogy a leggenialisabb zeneszerző művében is találnak idegen motívumokat.

Ó épen abban genie, hogy a példa nem másolásra, hanem eltérő munkára ösztönzi. Pl. Kepler és a tanítvány jelenetere talán szintén Mefisztó és a tanítvány jelenete adott kedvet a költőnek. De minő különbség van mégis a kettő között. Szintegy a prólog csak külsőleg hasonlít Goetheéhez. Madách nagyobból, magasabbabból indult ki. Goethe azt nézi, az ember hogyan él, mit csinál a földi létben. Madách a teremtés, a lét problémájával foglalkozik, hogy vajjon miért is, mi végre vagyunk. Nem mindenki Faust, de mindenki Ádám az életben. A világon ugyan legkevésbé ember az kinek az fáj, hogy sokat tud. Mindenesetre már több ember az, aki Faust módjára dönti romba egy nő sor-

sát; aki Faust módjára keresi a tökéletesedést stb. De mindez csak töredéke az emberiségnek. Hanem Ádám szituációján mindenki többé-kevésbé keresztül megy. Mindenki remél és csalódik; mindenki félreismeretlik előnyére, vagy hátrányára; mindenki átmege a kicsapongás és megtérés iskoláin; mindenki elégedetlen a jelennel és küzd a jobbért, amit sohasem ér el és a legegyszerűbb embertől a lángészig föl a családalapításban találja élete legbüszkébb művét és kis körben éri el, amit nagyban sohasem fog: a boldogságot. És ezért Madách az embert első sorban azzal szembesíti örökösén, akihez sorsa leginkább köti: a nővel. „Faust” jóformán a férfiúi törekvés eszméje. A nő Faust pályáján epizód. Margit csak játék Faust kezében. Nem alkalom arra, hogy Faust jelleme megvilágosodjék. Sőt Faust jelleme Margit megjelenésével elhalványul. A nő csak egy stáció Faust érzelmi pályáján. „Az ember tragédiája” ellenben szigorúan a férfiúak a nővel való viszonyára van alapítva. A remekmű növekvő népszerűségét épen az okozza, hogy folytonosan a két nemnek egymáshoz való viszonyából folyik az élet minden következménye. „Az ember tragédiája”-ban a szerelemről van szó folytonosan. Ennek kérdése száll a műben föl-le, dagasztja és rombolja a szíveket. Az örök szerelemről hallunk itt sokféle, de mindig bölcs és megkapó igazságot. Lucifer is abban vél diadalt ülni, hogy a gyönyörnek képzelte szerelem évezredekent pusztítja a embert. Bámulatos változatossággal egyéníti a költő a nemi viszonyt a korok változásai szerint. A férfi haladást, a nő a maradiságot képviseli. Az első színekben mint az ősi természet két lényé állnak szemben egymással, öntudatlanul közeledve egymáshoz, azon ösztönzerű okból, hogy szükségük van

nénk betölteni. S ezen munkánkban, városunk kulturális ügyeinek szolgálatában, mikor ebben reményt és örömet találhatunk, vessünk felre mindnyájan aprólékos és kicsinykedő szempontokat. Legyünk konzervatívek a nemzeti tradícióknak s mindannak, ami erőt ad, a megtartásában, sőt ünneplésében; de ne apojunk kényelmes maradiságot a műveltség általános haladásával szemben; mert ez már csak törekenység, csak gyöngeség.

Visszatérve a címre, mondjuk még meg, hogy hát nekünk mi kellene? Hát nekünk az kellene, hogy ez a város, mint Erdély nagy területének kulturális központja, fejlődjen, virágozzék, boldoguljon minden nemes intézményeiben. Az kellene, hogy volna meg bennünk a seregek ereje, hogy a város emelésére szolgáló minden óhajításunkat megvalósíthassuk. A delejti sarka mindig észak felé néz; a mi lelkünknek a vágya is, tetteneknek a célja is mindig egy és ugyanaz: Nagy-Enyed város kulturális érdekeinek hűséges szolgálata.

L. I.

Színház.

Szombaton Dankó Pista ugynevezett életképe a „Czigányszerelem“ került színre. Silány darab, ha ugyan a „darab“ címet egyáltalán megérdemli e fércmű, melyben ugyszólva semmi sem történik. Pedig szép számu közönség élvezte (?) végig, valószínűleg azon reményben keresve fel a színházat, hogy szép dalokat fog hallani. Csalóka remény volt. Hisszük, hogy a darabban eredetileg sok szép Dankó-fele népdal van, hisz ez tenné egyedül elfogadhatóvá, de ezen szép dalokat mi nem hallottuk, azon három-négy dal pedig, melyet csakugyan elzöngöttek s melyek közül még hozzá kettő ugyanegy volt, — nem sok élvezetet nyújtott. Novák Irénben, az egyik dalos madárban, annyi jó tulajdonság és művészi erő van, hogy felesleges magával elhítenie, hogy énekelni is tud, — Székely Renée pedig, ki valamit mégis tud, sokat nem is énekelt. Mäskülönben fess cigány leány és menyecske volt e két szereplő és tüzes tánczokkal ha sokat nem is nyújtottak, de legalább alaposan sokat, tul sokat láttattak! Egyáltalán Rakodczai, miután — mint tapasztalhatja, saját kárára — nincsen berendezve énekes darabokra, jobb ha mellözi azok előadását. Mäskülönben nagyon jól és jobb ügyhöz méltó buzgalommal játszottak Bárdi, Gulyás, Morvai, Simon, szép cigányne volt Fodor Szerena.

Vasárnap „Petöfi Sándor élete és halála“ hangzatos cím alatt láttunk egy minden cselekmény nélküli valamit, melynek egyetlen érdeme volt, hogy nagyon rövid s melyben igen szépen szavalta a halhatatlan költő egy pár költeményét Simon, kitünö maszkbau mutatta be az öreg Bem apót Rakodczai és jó ízű, jellegzetes székely tájszólást Morvai. Több szót vesztegetni a darabra és előadásra, felesleges. Közönség közepes számban.

egymásra. A Fáraó-szinben a kelet, jobban mondva é-világ társadalmi rendszerét látjuk abban, hogy a férfi minden, a nő semmi:

„Oh nő, mi szük, mi gyarló látköröd s a büszke férfit ép ez vonzza hozzád.“

Mär Athénben Éva egyenrangú méltósággal lép föl Ádám mellett. A hellén nő is meglehetősen elzártan él a világtól, de családi rangja egyenlő volt a férfival. Militáris bíröv engedti tenni Luciát maga fölött, s többet tart ennek jó véleményére, mint a népére.

A római jelenetben az érzékiség mind a két alak akaratát elmossa. A kéj mämora a nót nöségéből, a férfit férfiaságából vetközteti ki. Itt a két alak szintén egyenlő. A bujaság borzadalmasan elmossa, határozatlanná teszi az alakokat. Csak a mult fénye tör át a blazirtság halvány kódén:

„S a rezge hangon messze szállok, hol nagy és nemes volt lelem bivatása.“

A Tankréd-szinben ezzel ellenkezőleg a két alaknak szüzies, öntudatlan egymáshoz való közeledésében van rendkívüli baj. A vallás, a szent tradíció fegyelmeiben növekedett az ifju Tankréd és Izóra. Tankréd érzelmevilágu tiszta, nemes, fenkölt, a szerelem nem érintette. Izóra látása ujjá szüli, de bele nyugszik abba, hogy a kor szellemével nem szállhat sikra. „Kifáradt, pihenni akar.“ A nő szintén a középkor lemondó kényszerét fogadja el, sőt még megadóbban, mint Ádám, mert:

„A zárdafal közt nem tenyész remény...“

Mily elütö és új a Kepler-szin! A nő talán sehol sincs oly megkapóan feltüntetve, mint e szinben. Egyébiránt itt nyilatkozik a költő is legsubjectivebb nyíltsággal a nőről:

„Minö csodás keverese a jónak és rossznak a nő, mert a jó sajátja, míg büne a koré.“

Ha a Fáraó-szinben a nő semmi, itt minden. A kaczer Keplerné nem épen rossz szívü, de olyan házi

A keddi Shakespeare-est, mely egyszersmind a társulat derek, nagytehetségü tagjának Morvai Antalanak jutalomjátéka is volt, — s melyen kitünö előadásban „Othello“ került színre — sokkal nagyobb látogatottságot érdemelt volna, mint a milyenben része volt. Morvai, mint Othello, — Rakodczai, mint Jago — és Novák Irén, mint Desdemona, olyan ensemblet nyújtottak, mely dícséretére vált volna bármely szinpadnak. A darab maga is nagyon szép, mely megragadó vonásokkal állítja elénk a lélektani motivumokat, mind fokozottabb mérvben és ily jó előadásban valódi élvezetet nyújtott és a nem nagy számu, de válogatott közönség figyelmét mind végig lekötötte. Morvai a maga valóságában állította elénk a hön szerető, majd gyanakvó, végül hitves gyilkosságra is kész, elvakultan semmi józan észre nem hallgató mórt, játékában hatalmas szenvedély, megrázó drámai erő nyilatkozott és ereje a nehéz szerepben mindvégig kitartott és egyenlő, magas élvezetet nyújtott. Rakodczai a töle megszokott művészettel domborította ki a gaz lelkü, intrikus Jago szerepének minden kis vonását és Novák Irén alapos tanulmányra valló, helyes felfogással igen szépen játszotta Desdemona s egyuttal poetikus és igen szép is volt. Mind három szereplő sürü tapsokat és kihívásokat aratott mesteri játékával. Az új jelmezek igen csinosak, a rendezés, öszjáték kifogástalan volt.

Vegyes hírek.

— **Kinevezések.** A belügyminisztérium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Alsófehér vármegyében a muzsinai anyakönyvi kerület székhelyét, a kerület elnevezésének megfelelő megváltoztatással, Felenyed községbe helyezte át s ebbe a kerületbe anyakönyvvezetővé Benkő Márton körjegyzőt, anyakönyvvezető helyettesé pedig Székely János állami tanítót nevezte ki. Kinevezte továbbá a maros-szt.-királyi kerületbe Benedek Tivadar ev. ref. tanítót anyakönyvvezetővé, végül a csombordiba Lenárd Sámuel körjegyzőt anyakönyvvezető helyettesé s valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel megbízta.

— **Állami tanítók öröme.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter f. évi február hó 21-én 76.033 sz. a. kelt rendeletével vármegyénk állami tanítóit közt 22-öt részesített előléptetésben. A 22 tanító közül 14 — az eddig élvezett 50—100 frt helyi pótléknak nyugdíjba való beszámítása s a korpótlék érintetlen meghagyásával — az 500 forintos, 5 az 500 forintról a 600 frtos és 3 az 500 forintról a 700 frtos fokozatba lett beosztva. A magasabb fizetési fokozatban részesült tanítók névszerint a következők: Jovian Antal, Barabás Lajos, Derzsi Jenő marosujvári, Lukács János magyarszesztvei és Székely Lehel alvinczi állami tanítók 600, korpótlékkal 650 forint; Szabó Gyula maroscsücsi, Demény Mózes asszonynépi és Szöke Sándor

magyarszesztvei állami tanítók 700, korpótlékkal 750 frt évi fizetést élveznek. Örömmel közöljük ez előléptetést, mely fényes bizonyítéka annak, hogy a minisztériumban a legjobb akarattal viseltetnek népoktatásügyünk s annak munkásai iránt. A hosszas türelem meghozta az óhajtott eredményt. Végre-valahára, fáradhatatlan közoktatásügyi miniszterünknek jóakarataiból, a tanítók részére is elérkezett egy jobb kor, derengő reggele.

— **Kinevezés.** Alsófehér vármegye főispánja dr. Schuster Erhard tanársegéd kolozsvári lakost a kinegyedi járás járás-orvosává nevezte ki.

— **Dr. Elekes Viktor** gyulafehérvári ev. ref. esperes és generális notárius jelölt érdekében a napokban a gyulafehérvári egyházmegyéből egy nagyobb küldöttség tisztelt Zeyk Dániel főispánúal, mint egyházkerületi főgondnokúal, kérve a főgondnok támogatását dr. Elekes Viktor jelölése érdekében. A főispán, mint főgondnok, szívesen fogadta a küldöttséget és kijelenté, miszerint ő nekie kezdettől fogva az volt kombinációja, hogy Bartók György dr. püspökké, Elekes Viktor dr. főjegyzővé választassanak meg. Örömmel látja tehát dr. Elekes Viktor jelöltetését, mint saját kombinációjának jelöltetését is, azonban főgondnoki állásánál fogva a választási mozgalomban részt nem vehet, de örömmel és meglelégedéssel látja dr. Elekes Viktort a főjegyzői állásban.

— **A nagyenyedi daloskör estélye.** Nagyon érdekesnek és élvezetesnek ígérkező estélyre hívjuk fel a t. közönség figyelmét, melyet szombaton rendez daloskörünk választmánya. A műsor választékoságit, klässzikus és egyszerűbb igényeket is egyaránt kielégítő pontjait a nagyenyedi közönség előtt még vonzóbbá teszi bizonyára Krizmanics Vilmosné művészi szavalata, melyhez egykor ugyanígyra hozzá volt szokva közönségünk s melyet évek sora óta mindig nélkülözni volt kénytelen. Bizonyval nagy tetszésre fog találni a Kiss Lajos tilinkó-soloja is, valamint a műsor többi pontja, melyek mindegyikére nagy buzgalommal készültek a szereplők. A meghívott alábbiakban közöljük: Meghívó a nagyenyedi daloskör táncmulatsággal összekötött hangversenyére folyó hó 13-án (szombaton) este pont 8 órára a sétatéri fedett táncz helyiségbe. Belépti jegy ára 1 frt. Tanuló-jegy 50 kr. Jegyek előre válthatók Wokál János utóda könyvkereskedésében, este a pénztárnál. A pártoló tagoknak tiszteletjegyüket kézbesítjük. Nagy-Enyedben, 1899. május havában. A választmány. Műsor: I. Wagner R. — Tanhäuser dalműből a Bevonulási induló. Éneklő a vegyes kar. Zongorán 4 kére kísérik: Vincze Dánielné és Magyar Jolán. 2. Kienzl, V. — Bibliás ember dalműből Magdalena dala, éneklő Kovács Mariska és a Vallásos dal, éneklő Cirner Ákos és egy gyermekkar. Zongorán kíséri Veress Gábor. 3. Szaval Krizmanics Vilmosné. 4. Meyerbeer J. Hugentották dalműből Hölgyek kardala. Éneklő a női kar. 5. Tilinkó-szolo

söknek maradni: garde des damejuk az, hogy csunyak, vagy hát legalább nem szépek. Pompás jellemzés az, hogy a szelid leánykában a kíváncsiság a szív fölé kerekedik.

Éva siet az akasztást nézni. Erről is elmondhatná Kepler, hogy a jó sajátja, de büne a koré. Azért ez a szép leány a kort még sem okolhatja mindenben. Az ily lényeket a kor nem javítja, nem rontja. De magát sem okolhatja, nem tehet róla, hogy nem jobb. És mily modern, való jellemkép az anyáé, ki erkölcsileg felháborodik, míg a közeledő Ádámot szegénynek hiszi, de saját leánya kerítőjéül vállalkozik később. Minden szinben más meg más rugója a kornak mozgatják a férfi és nő érzelmét. Ebben a létért való küzdelem vädolja és menti egyaránt az egyéneket.

A phalanster szinében ellenkezőleg a fiatal anyát rajzolja a költő. A fiatal anya persze még közelebb áll szerelmi multjához, mint az idősebb, s nem számító. Azért gyermekétől nem akarja magát megfosztatni hagyni. Az anya vonzódik Ádámhoz, ki gyermeke védőjéül lép föl. Jóformán itt csak az egyik fél igazán szerelmes, a férfi. A Romeo és Julia-féle tradícióval szemben itt a felek nem egyazon, hanem eltérő okból szeretnek egymásba. De ez oly úde, oly megkapó, annyira ujszerű, az után, hogy a költő már eddig is annyikép variálta a szerelmet, hogy szinte meglep bennünket az érzelmekek egészen új motivumaival. Magasztos elmelel dokumentálja egész művében, hogy az ember egyik bilincsét a másikkal váltja föl, sőt hogy bilincs nélkül tan nem is élhet. Mert ami az egyik világban mentő eszköze, az a másikkban békója. Szabadságért eped, megkapja, s épen ez nyomja agyon. Sívár, növényi, sőt állatias életet él, úgy, hogy a vallás emeli föl nemes érzelmekre; jön kor, amidön ez a vallás, a kereszt vérengzőbbé lesz, mint a cirzkus reu-

zenekar-
— Né p
— M
kadischa
térium,
ellátta.

— F
falva
pittatvá
kir. min
alá hely

— E
nizster
gyula
Zala t
bányá
vonalra

— K
az idei
fog meg
sen 117

— A
színház
hogy ez
és kiál
Shakesp
közönsé

be őt,
is min
Mai tá

— S
teljes k
ban az
adás ze
pitány.

(másods
tanuk.

— A
mult va
mely az
egy köp
zatképe
ban ös
fogjuk

— G
tett g
kei: T

Zoltán
gyerme
rolta; t
testvére
kei: F

Tarsoly
mint so
rokono
a szere
soly G

dezői
hogy n
egy gu
nyének

Az é
zárólag
exact f
örültse

Mi l
ur az
rek sz
hogy e

E költ
ürbe v
lelke
az elve

Meg
midön
konyhá

persze
vendég
lenne
valami
nálhass

A fé
Ezért
a harc
releml
világa.

pihen
el kis

A b
s ebb
nem s
sitette.

zenekar-kísérettel, előadja Kiss Lajos. 6. Veres G. — Nép dalok. Éneklő a férfiak. Előadás után táncz.

— **Megerősítés.** A marosújvári izraelita chevra kadischa egyet alapszabályait a m. kir. belügyminiszterium, f. évi 33.511. sz. alatt, a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Filloxera-zárlet.** Maros-Torda vármegye Tótfalva község szőlőiben a filloxera jelenléte megállapítván, nevezett község határa a földmívelésügyi m. kir. miniszter 1899. évi 24280. számú rendeletével zár alá helyeztetett.

— **Előmunkálati engedély.** A kereskedelmi miniszter Stein Miklós budapesti lakos mérnöknek a gyulafehérvár-zalathnai helyi érdekű vasut Zalathna, esetleg Kénese állomásától Abrudbányáig vezetendő gőzmozdony helyi érdekű vasutomárra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

— **Konfirmáció.** A nagyenyedi ref. egyházközségben az idei konfirmáció folyó hó 11-én (áldozócsütörtökön) fog megtartani ünnepélyesen. 78 fiú, 39 leány, összesen 117-en fognak a hitben megerősített.

— **Az ember tragédiája** csütörtökön kerül színre színházunkban. Rakodczay minden lehetőséget megtesz, hogy ez irányban egyetlen remekművünk méltó előadásban és kiállításban kerüljön színre. Rakodczayt, mint Shakespeare-interpretátort, a színpadról jól ismeri közönségünk; mai tárcánkban mint írókat mutatjuk be őt, ki nemcsak a színpadon, de az irodalom terén is mint a dráma egyik neves ismertetője szerepel. Mai tárcájára ez uton is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— **Színházi műsor.** Ma, csütörtökön (május 11-én), teljes kiállításal: Az ember tragédiája. Az énekkarok az elsőrendű tagok is részt vesznek, hogy az előadás zeneileg is érvényesüljön. Pénteken: Dreyfus kapitány. Szombaton: szünet. Vasárnap: Czigányszerem (másodszor). Hétfőn, bucsuelőadásul: A szigetvári vértanúk. A társulat ezután folytatja működését.

— **A Nagyenyedi Iparosok Önképző-Köre** múlt vasárnap délutánra rendes közgyűlést hívott össze, mely azonban — mivel az iparosok a vásáros idő és egy közbejött temetés miatt nem jelentek meg határozatképes számban — nem volt megtartható. Az újabb összehívandó közgyűlést napjáról majd értesíteni fogjuk az érdekelteket.

— **Gyászlap.** Özv. komádi Tarsoly Gáborné született gszemalai Dobieczki Anna, mint neje és gyermekei: Tarsoly Zoltán és neje Bányai Gizi, gyermekeik: Zoltán és Ferencz; Tarsoly Árpád és neje Száva Ida, gyermekük: Giza; Tarsoly Sándor és neje Veress Sarolta; Tarsoly Róza, Margit és Gergely, — elhunytak testvérei: Tarsoly Vilma, Csapkés Viktor és gyermekei: Ferencz Dezső, Géza, Jenő, Vilma és családjuk; Tarsoly Albert és családja, — özv. Tarsoly Kálmáné, mint sógornője, valamint az elhunyt közeli és távolabbi rokonok nevében fájdalomtól telt szívvel tudatják, hogy a szeretett férj, atya, nagyatya és rokon Komádi Tarsoly Gábornak, Torda-Aranyos vármegye árvaszéki

dezői voltak. Általában érdekes az a következtetés, hogy minden szín a közvetlen megelőző színnek mintegy gúnyos ezafolata, reményeinek meghiusulta, eszményének visszajá.

Az ész, mely az egyéni szabadság fő keze, ha kizárólagos uralomra jut, „addig csüri, addig hegyezi az exact fogalmat, — amit nem bír meg az elme — míg örültség vagy békó lesz belőle.”

Mi lenne a világból, ha kizárólag a tudomány lenne ur az emberek felett, ha az ész lépne közbe az emberek szerelmi hevülésénél? Az lenne Madách szerint, hogy a rideg világnak is megvolna a maga költészete. E költészetnek hiányát színyli Ádám, midőn Luczifer az ürbe viszi őt s ég és föld közt lebegve visszasír a lelke a földre, hol a női báj visszavarázsolja számára az elvesztett édent.

Megvan még annak a korszaknak is a maga költészete, midőn az ember barommá válik, midőn a nagy eszme konyhánk gőze csak, mert a nő jelen van. Az eszkinő persze halálra lenne sértve, ha az idegen férfi neje vendégszerető csókját nem fogadná el. Ez már sok lenne Ádámnak és felébred álmából. Az, hogy a feleség valami közös jószág legyen, melyből vendégünket ki-nálhassuk, nem fér a fejébe.

A férj és nő összetartozása kimért meggyőződése. Ezért harcol, szenved mind a két lény. De megszűnik a harc, a szenvedés, ha látható kapcsa támad a szerelemnek: a gyermek. Apa, anya, egy új világ, a család világa. Ez az a vár, ahol a fáradt emberi lény megpihen s nagy ezélekkel nem törődve, tudás nélkül fog el kis körének lágy öleiben.

A boldogsáért való harc eszméjét tárgyalja Madách s ebben sem Byron, sem Goethe, sem senki máshoz nem szegődött géniusza, midőn örökszép művét létesítette.

elnökének, a tordai állami iskola főgondnoka, a volt nemes Aranyosszék közbirtokossági elnökének stb. folyó év és hó 6-án d. e. 11 órakor, életének 66-ik, boldog házasságnak 10-ik évében hosszas szenvedés után bekövetkezett halálát. Hült tetemei f. hó 8-án d. e. 11 órakor a háznál, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászima után fognak az ar. rákosi családi sírkertbe végnyugalomra helyeztetni. Ezen végtisztesség-tételre kegyeletesen érző rokonok, jó barátok és ismerősök meghívotnak. Legyen ádvösség osztályrésze fent, legyen emlékezete áldásban örökké közöttünk. Tordán, 1899. május 6.

— **Halálozás.** Feltorjai Kovács Ferencz felvinczi birtokos, Mészáros István felvinczi főszolgabíró apósa, élete 86-ik évében folyó hó 9-én elhalt.

— **Országos vásár.** A nagyenyedi tavaszi országos vásár hétfőn folyt le nagy csendben. A kínálat ugyancsak nagy volt, a kereslet azonban annál csekélyebb. Ennek a vásárnak, mely különben is rendesen gyenge szokott lenni, sokat ártott a kedvezőtlen időjárás.

— **Meghívó.** Az alsófehérmegyei ált. tanítóegyesület gyulafehérvár-magyarigényi főkköre 1899. május 12-én Gyulafehérvárt, az izraelita elemi iskola helyiségében, d. e. 1/2 9 órakor közgyűlést tart, melyre t. címet tisztelettel meghívja Gyulafehérvárt, 1899. május 3-án az elnök. Társsorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. „Legyünk az iskolában részrehajlatlanok” című dolgozatát felolvassa: Szász Károly, gyulafehérvári róm. kath. tanító. 3. Kun Henrik: „A népközlönyben alkalmazható büntetésnek szabályokba foglalva” című dolgozatát bírálja: a z alatai állami iskola tantestülete. 4. „A népoktatási törvény reformja és a tanítók háza” című dolgozatát felolvassa: László Albert magyarigényi áll. isk. tanító. 5. „Lehet-e a mai elemi iskolában a testi fenytéket mellőzni?” című dolgozatát felolvassa: Ertl Vendel borbereki áll. isk. igazgató-tanító. 6. A jegyzői állás betöltése. 7. Indítványok. 8. A nyilvános tanítás zárt körben való bírálata. — A gyűlést megelőzőleg Heksch Ignác gyulafehérvári izr. tanító a földrajzból nyilvános tanítást tart.

— **Térzene.** Ifj. Káló Géza jól szervezett nagyenyedi első zenekara f. hó 14-étől kezdve minden vasárnap délután a városbába előtti téren játszan fog.

— **Diákok kirándulása.** A gyulafehérvári főgimnázium VII. oszt. tanulói Bálinth György osztálytanár vezetése alatt a napokban tanulmányi kirándulást tartottak Tordára. Megtekintették a nevezetes és régiben gazdag Tordai hasadékokat, a sóbányát és cellulose-gyárat. Hasonló kirándulást tettek a VI. osztályosok is Nagy-Enyedre Fejér Gerő dr. tanár vezetése alatt. A főgimnázium VIII. oszt. tanulói közül pedig 14-en Zlamál A. osztályfőnök vezetése alatt Vajda-Hunyadra rándultak. Behatóan megtekintették a Hunyad-várat, a hanyatló középiskolának ezen legimpozánsabb hazai emléket, majd meg szakavatott vezetővel a vasgyárat, mely a modern kor technikai haladásának hirdetője.

Szerkesztői izenetek.

E. K., Gálszécs. Erdélyben egy ilyen vállalat van Kolozsvárt. A „Magyar Polgár” szívesen ad felvilágosítást.

Választó, Keve. Mi Elekkes Viktor pártján vagyunk és reméljük is, hogy jelöltünk győzni fog.

T. E., Kolozsvár. Bármikor nagyon szívesen. Jánosy tárcájára kérjük a reflexiót.

Civis, Abrudbánya. Ujra kezdődik az áldatlan haj-za? Mikor lesz már egyszer béke önk között? Czikkét, noha — mert a viszonyokat mi is nagyon jól ismerjük — objektív, nem közölhetjük; nem akarunk az újabb „sensatio k”-ban részesek lenni. Sajnáljuk a derék abrudbányai polgárokat, hogy mindíg csak visszavonás, egyenlenség és személyes surlódásokban van részüik.

Hidalmási. Olvassa el, kérem, figyelemmel a kérdéses cikket; abban kérdésére is megkapja a választ.

Színházlátogató. Rakodczay 15-én fejezi be az itteni saisons, innen Tordára megy.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

„Henneberg-selyem”

45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint, — csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogsasztóknak** postabér- és vámmentesen, valamint házhoz szállítva, mintákat pedig posta fordultával küldenek: HENNEBERG G. selyemgyárat (és. és kir. udvari szállító) Zürichben. — Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

1

1733 szám

tkvi 1899.

Hirdetmény.

Mindszent község telekkönyve tagosítás folytán az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. az 1889. XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törvények a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. törvényekben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyettesítésével kapcsolatosan foganatosított.

E czélból az átalakítási előmunkát hitelesítésére és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1899. június hó 5-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívotnak:

1. Az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják be, mert a régi telekkönyvi végleges átalakítás után a téves átvezethetőségből eredhető kifogásokat jöhíszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, akik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a közzétett határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

3. Mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t. cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5, 6, 7 és 9. §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékelengedési kedvezménytől is elesnek.

4. Azok, kiknek javára tényleg már megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosa, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

A kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Nagy-Enyed, 1899. április hó 18-án.

Csernátoni Vajda Péter,

kir. járásbíró.

1800 2—3

622—899. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság által a torezkői takarékpénztár részvénytársaságnak Sztan Vaszília Iui Juon elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 125 frt tőke, ennek 1896 évi június hó 23. napjától járó 6%, kamatai, 24 frt 80 kr végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 9 forint 85 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő nevére a remetei 34. sz. sz. tjkvben A + #1—31. r. 122 2, 123, 162, 163, 678, 1176, 1213, 1219, 1221, 1263, 1266, 1267, 1285, 1325, 1326, 1482, 1483, 1484, 1485, 1543, 1544, 1563, 1565, 14615, 14717, 14718, 14719, 14751, 14772 3, 14919, 14921, 15075, 16195, 16236, 16237, 16238, 16239, 16247, 16248, 16249, 16250, 16251, 16338, 16339, 16354, 16355, 16356, 16357, 16358, 16359, 16425, 16427, 16385, 16386, 16387, 16388, 16389, 16390, 16391, 19392, 16393, 16503, 16409, 16412, 16424 2, 16464, 16478, 16594, 16599, 16601, 16604, 17215, 17228, 17268, 16394. hr. sz. alatt felvett ingatlanaira 1231 frt kiáltási árban és a remetei 663. sz. tjkvben A + 2. 16240, 16242, 16243, 16244. hr. sz. alatt foglalt ingatlanok Sztan Vaszília I. Juont illető 1/10 részére 55 kr megállapított kiáltási árban elrendelték.

Az árverés 1899. évi június hó 11-ik napján d. e. 10 órakor Remete községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre ráta után 3 egyenlő részletben, 30, 60 és 90 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 5% kamatokkal együtt, a nagyenyedi kir. adóhivatal mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítottatni. Az árverési felletelek a hivatalos órák alatt ezen kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál és Remete község előljárásgánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentírt tjkvben fejezetet, végre az árverési hirdetmény törvényszabta módon közzététetni rendeltetett.

Miről érdekeltek értesítettek. A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól. Nagy-Enyeden, 1899. március hó 21-én.

Csernátoni Vajda Péter,

kir. járásbíró.

1800 1—1

6278—1898. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság által Krengel Sándornak Szima Szimon elleni végrehajtási ügyében végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 60 frt tőke, ennek 1895. évi november hó 16 ik napjától járó 8% kamatai, 54 frt 20 kr már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 65 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szenvedő Szima Szimeonnak a paczalkai 173. sz. tjkben A + 1. r. 7 1, 7 2, 8. br. sz. a. ingatlanokra 169 frt, valamint a paczalkai 340. sz. tjkben A + 1. r. 5, 6. br. sz. ingatlanokra 8 frt és a paczalkai 144. sz. tjkben A + 3—5. r. sz. alatt felvett ingatlanaira a végreh. törvény 156. §. alkalmazásával 125 frt megállapított kikiáltási árakban elrendeltetett.

Az árverés 1899. évi június hó 9-ik napján d. e. 9 órákor Paczalka községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételért az árverés jogerőre való után 3 egyenlő részletben 15, 30, 45 nap alatt minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamattal együtt a nagyenyedi kir. adó-, mint bírói letéptéztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. jbróság mint telekkönyvi hatóságnál és Paczalka község előljárási irodájában tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentírt tjkben feljegyeztetni, végrehajtási árverési hirdetmény törvényszabta módon közzététetni rendeltetik.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.

Nagy Enyed, 1898. márczius hó 23-án.

1809 1—1

Csernátóni Vajda Péter,
kir. járásbíró.

**130 holdas
első minőségű birtok**

**MAROS-KOPPÁNDON
SZABADKÉZBŐL ELADÓ.**
Értekezhetni **Felszeghy Sándornál**
Nagy-Enyeden.

3—3 1797

Alsófehér vármegye alispánjától.

Sz. 7834—899.

alisp.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Alsófehér vármegye Nagy-Enyeden emelendő székháza újból építését és az ezzel járó átalakítási munkákat a vármegye törvényhatósági közgyűlése engedélyezvén, az ezen építkezés körül előforduló és a m. kir. belügyminiszter uró nagyméltósága 4111/899. sz. a. rendeletével jóváhagyott alább megnevezett munkák kivitelének biztosítása czéljából a nagyenyedi m. kir. államépítészeti hivatal irodájában, különös figyelemmel az általános vállalati feltételek 5, 6 és 7. §-aira, **folyó évi június hó 5-én délelőtti 10 órákor** ajánlati versenytárgyalás fog a következő feltételek mellett tartatni.

1. Az ajánlatok írásban a nagyenyedi m. kir. államépítészeti hivatalnál adandók be; távirati vagy a határidő letelével beérkező ajánlatok nem fogadtatnak el.

2. Az építési munkák a következő csoportosítás szerint együttesen fognak kiadatni és pedig:

I. Bontási munka.	VIII. Cserépfedő-munka.
II. Föld-, kőmives- és elhelyező munka.	IX. Vasmunka.
III. Kőfaragó-munka.	X. Asztalos-, lakatos- és mázó-munka.
IV. Ácsmunka.	XI. Üveges-munka.
V. Bádogos-munka.	XII. Kályhák szállítása és elhelyezése.
VI. Padolat-munka.	XIII. Festő munka.
VII. Kővező-munka.	

3. A felsorolt munkák egységi árak alapján, utólagos leszámolás mellett egy vállalkozónak, esetleg társvállalkozóknak, azonban ez utolsó esetben is egy vállalatban fognak kiadatni.

4. Az építés összes költsége **119333 frt 83** krajczárban állapított meg. Ezen összegbe már be van tudva a régi épületek lebontásából kikerülő anyagok 3247 frt 5 krajczárban megállapított értéke, mely anyagok vállalkozó rendelkezésére bocsátatnak, illetőleg azokat vállalkozó ezen árban átvenni tartozik.

Ennél magasabb összegre rugó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

5. Az ajánlatban kiteendő:

a) Az egységi árakra vonatkozó százalékban kifejezett árengedmény. Ez az összes munkákra egyben, de az egyes munkanemek szerint elkülönítve is tehető meg.

b) Ajánlattevő nyilatkozata arról, hogy az építési terveket, az előmérlet-költségvetést, az általános és részletes feltételeket, valamint a helyi viszonyokat, nemkülönbén a szerződési mintát ismeri és azok határozományait magára már ajánlata beadásával mindenben kötelezőknek ismeri el.

6. Az ajánlati összeg öt százaléka, mint bánatpénz, Alsófehér vármegye házépítészeti irodájában az ajánlat beadása előtt letéteményezendő, vagy ajánlathoz csatolandó készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban. Az első esetben a letéteményezésről szóló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

7. Az ajánlattevők közül az építendő bizottság, illetőleg a vármegye közönsége, tekintet nélkül az ajánlati összegre, szabadon választ. Egyenlő mértékű ajánlatok beadása esetén is fennáll a vállalkozó szabadon való megválasztása.

8. Az ajánlatokhoz tartozó bánatpénzek a végérvényes határozat meghozatala után adatnak vissza.

9. Az építkezés a bontási munka egy részére és a nyugoti szárny alapozására kiterjedően folyó évi augusztus hó 1-én megkezdendő és az itt tekintetbe jövő munkák a földszinti magasságig folyó évi október hó végeig elvégzendők. A többi összes munkák 1900. év október hó 1-ére kell hogy teljesen elkészüljenek és felülvizsgálat, illetőleg átadás alá bocsátassanak.

10. Társas vállalkozás esetén vállalkozók kötelesek maguk közül egyet kizárólagos képviselőül kijelölni és tartoznak a munkák előállításából folyó minden kötelezettségük pontos teljesítéséért egyetemlegesen kezkeskedni.

11. A vállalat köteles az összes kiviteli terveket és megrendeléseket saját költségén lemásoltatni, illetőleg elkészíttetni, nemkülönbén a kiviteli műveletet a befejezés idejére összeállíttatni.

12. Az építkezés tervezete és költségvetése, az általános és részletes feltételek a nagyenyedi kir. államépítészeti hivatal irodájában a kitűzött határidőig a rendes hivatalos órákban betekintheők.

13. A beérkezett ajánlatok folyó évi június hó 5. én d. e. 10 órákor fognak a megnevezett irodában fölbontatni.

Az építendő bizottság határozata alapján

Nagy-Enyeden, 1899. május hó 3-án.

2—3 1805

Csató János

kir. tanácsos, alispán.